

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Ianuarie 1901 v. încep
nove abonamente lunare, ouar-
tale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi ou reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expedi-
ție a foil.

Abonamentele se fac prin
mandate postale și anunt pentru
un timp, oare încep ou prima și
se termină ou ultima lună, după
stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . . . 28 cor. — bani.
Abonamentul semestral . . . 14 cor. — bani.
Abonamentul triunar . . . 7 cor. — bani.
Abonamentul lunar costă . . . 2 cor. 40 bani.

Este în interesul dlor abo-
nenți, oa adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea

Alegerile din Austria.

Alegerile pentru reichsrath-ul au-
striac am puté zice, că s'au sfîrșit. Din
425 de mandate, au fost aleși până acum
360, mai rămânînd a se alege 65. Acești
65 se vor împărți între multe partide,
din cari e alcătuit parlamentul, așa că
schimbări esențiale în raportul partide-
lor prin aceasta nu se vor face.

Rezultatul alegerilor este așa cum
s'a prezis: o grupare de atâtea par-
tide, cum rar s'a mai văzut în un alt
parlament, afară de cel austriac.

Eată grupările după naționalitate:
Germanii au până acum aleși 174
de deputați, cari se împart în următoa-
rele 9 partide: Germani radicali 21, de
partida populară 44, de partidul centru-
lui morav 3, liberali 36, mari proprie-
tari constituționali 13, creștini-sociali 22,
de partidul popular catolic 25, agrari 1,
afară de partid 9.

Slavii au aleși 152 de depu-
tați, grupați în 11 partide astfel: Ceh
agrari 5, Cehi tineri 51, Cehi clericali 2,
Cehi național lucrători 5, Cehi aristo-
crați 3, Poloni naționali 40, Poloni de
partidul popular 9, Ruteni 10, Sloveni
15, Croați 10, Sërbi 2.

Afară de acestia mai sînt Romîni
oportuniști (din Bucovina) 6, Italiani 18
împărțiți în două partide: clericali și li-
berali, și socialiști, cari nu recunosc na-
ționalitate.

Alegerile ce se vor mai face în cele
65 de cercuri va sporî numărul depu-
taților cehi cu vre-o 40, ear' Germanii vor
câștiga cam 20 de mandate.

Față de acest mosaic de partide
lumea politică se întreabă cu îngrijire,
că ce se va întempla cu noul parla-
ment? Puté-va oare guvernul înjgheba
o majoritate pentru alegerea membrilor
în delegațiuni și a comisiunii de cuotă,
cum și a chestiilor comune?

Aceasta e problematică, de oare-
ce neînțelegerile între partide sînt mai
mari acum, ca în parlamentul anterior.
Mai nainte se aliau clericali germani
cu partidele slave, sau Polonii cu li-
beralii germani și astfel se forma o ma-
joritate pentru proiectele guvernului.
Acum aceasta e mai greu, din cauză că
disensiunile între Germani și Slavi s'au
mărit, ear' de altă parte și între partidele
celor două națiuni principale sînt
divergențe neîmpăcate.

Cu toate aceste unii sînt de pă-
rere, că noul parlament va alege dele-
gațiunile și comisiunea cuotei. Aceasta
din cauză, că partidele vor a câștiga timp
pentru a se constitui și a-și începe lu-
crarea cu privire la afacerile interne.
Aici, la desbaterea acestora se crede, că
va erumpe obstrucția și atunci se va
împedeca de nou lucrarea parlamentară.

Ce va fi în acest cas, care după
toată probabilitatea va urma? Se va
suspenda constituția și se va guverna
pe baza §. 14?

Deocamdată acest remediu nu se
va aplica. Causa este, că bărbaii de
stat austriaci au oroare de un fel de
nou absolutism și în general e lucru
primejdios a împedeca prin suspendare
sau cassare vieța constituțională în-
tr'un stat. Aceasta ar fi un retroga-
dism, care poate să aibă cele mai fu-
nește urmări.

De aceea în cas de împedecare a
mașinei parlamentare, sau poate și în-
ainte, se va încerca guvernarea ou un
minister de coaliție. Aceasta e părerea
unora. Alții, între cari amintim pe con-
tele Stürgkh, unul dintre conducătorii
marilor proprietari, cred că va fi de
lipsă numirea unui minister de am-
ploiați.

Aceasta a exprimat-o contele Stürgkh
în discursul ținut alegătorilor sei în
Graz, declarînd totodată, că după pă-
rerea sa, noul parlament va dispune de
o majoritate doritoare de lucru.

Față de aceasta „P. Ll.“ e infor-
mat din Viena, că în cercurile guver-
niale domnește credința că parlamentul
nou nu va fi capabil de muncă.

Dar' se nu mai continuăm cu co-
njecturile, căci în curînd vom vedé re-
alitatea faptelor. (m.)

Sibiu, 18 Ian. 1901.

Crisa liceului din Brașov.
Sîntem informați, că crisa liceului
nostru din Brașov s'a rezolvat din par-
tea Ven. consistor archidieceșan în
chipul cel mai mulțumitor. În ședința
sa ținută în 28 Decembrie 1900 v.,
consistorul a hotărît: a) să nu pri-
mească demisiunea domnului V.
Onișiu, pe care n'o consideră de moti-
vată; b) directorul V. Onișiu este
invitat să-și reoape îndată func-
țiunea sa; c) să anulează deci-
ziul ilegal de suspendare adus
de Eforie și delegațiuni contra
dlui dir. V. Onișiu.

Ne bucurăm, că în chipul acesta
s'a dat satisfacția dorită dlui director
Onișiu și corpului profesoral, care s'a
identificat cu procedura sa. Astfel liceul
din Brașov își va continua opera sa
de cultură națională în direcția săn-
toasă, ce a luat-o de cînd dl Onișiu a
fost încredințat cu conducerea lui.

**Reprezentanții României în
străinătate.** Prințul Ferdinand,
însoțit de dl major Aurel Dimitrescu,
adjutantul seu, a plecat la Berlin pen-
tru sîrbarea de 200 ani a regalității
Prusiei.

— Din Berlin se anunță, că prim-
ministrul României P. P. Carp a fost
primit în audiență de către împăratul
Wilhelm. Din ocazia aflării la Berlin
a dlui Carp, dl Beldiman, ministrul
României, a dat un prînz în onoarea
dlui P. Carp. Printre invitați se aflau
domnii de Bülow, mare cancelar al
imperiului, de Richthoffen și de
Sögyeny, ambasadorul Austro-Un-
gariei la Berlin.

Din Berlin dl Carp a sosit ieri la
Viena, unde a fost primit în audiență
de către M. S. Francisc Iosif. În
onoarea premierului român, ministrul
comun de esterne contele Goluchowski
a dat un dînce de gală, la care au fost
invitate multe somități din Viena.

— Ziarele din România anunță,
că dl N. Flea, ministrul fîrîi la Roma,
s'a prezentat la post.

În curînd dl Flea va fi primit
în audiență solemnă de M. Sa regele
Victor Emanuel al III-lea al Ita-
liei, spre a-și prezenta scrisorile de acre-
ditare.

**Instalarea noului fișpan al
comitatului Brașov** a avut loc Luni
în 1 Ianuarie st. n. cu mare splendoare.
Din partea Sașilor a fost bineventat —
afară de binevenția oficială — de
dl Thomas, care într'un avîntat discurs,
l-a făcut atent pe noul fișpan, că nu-
mai prin respectarea drepturilor fiecă-
rei naționalități va puté desvolta o
muncă binefăcătoare. Oratorul Ungu-
rilor a fost preotul luteran Iuliu Moor.
El a felicitat pe fișpan din inimă
maghiară, spunînd că comitatul Bra-
șov, e un comitat răsboinic, dar' loial
în lupta sa. A mai vorbit și dl advo-
cat Ioan Lengheru, ca reprezentant al
Românilor.

Noul fișpan, în vorbirea sa de pro-
gram a accentuat îndeosebi aplicarea
strictă a legii, fără deosebire de na-
ționalitate, înseamnă într-un-cît permite
ideea statului unitar național maghiar.

Va să zică tot vechia doină pa-
triotică.

Reprezentanța Fiumei. O depeșă din
Fiume anunță, că guvernatorul Fiumei, contele
Szapáry a fixat ziua alegerilor pentru repre-
zentanța Fiumei pe 24 I. c., ceea-ce a făcut cu-
noscut locuitorilor prin o proclamație.

De Anul-Nou. Maiestatea Sa
Regele Carol al României cu ocaziunea
Anului Nou a dat următorul ordin de
zi pentru armată:

„Ostași! Astăzi începe un an nou.
Ca întotdeauna Mă folosesc de acest
prilej spre a vă trimite călduroasele
Mele felicitări.

„În cursul anului ce se sfîrșește,
ați urmat a dovedi Tîrîi și Mie că
jertfele făcute pentru armată nu sînt
zădărnice și că sînteți pîtruși de
mîndra devisă „Onor și Patrie“, care
strălucește în vîrful steagurilor noastre.

„Am toată încrederea că iubita
Mea armată se va silî și în viitor să-și
atrage mulțumirea Mea și că va fi
vrednică de înalta sa menire.

„Oficieri, suboficieri și soldați, vă
urez, din adîncul inimii, ani mulți și
fericiți.

„Dat în București, la 1 Ian. 1901.
Carol.

Desbaterile parlamentare.

Ședința din 15 Ian. st. n.

Au trecut și fîrile și parlamentul
și-a reluat activitatea, mai bine zis, dis-
cuția-perdere de vreme asupra portfo-
liului de interne. Discuțiunea budge-
tară e mai mult o gimnastică de orato-
rie a diferitelor partide parlamentare,
un fel de justificare a programului fie-
cărui partid.

Primul orator a fost deputatul gu-
vernamental Konkoly-Thege Sándor, care
în mod pîcant a debutat pentru vechia
gardă liberală, apărînd sistemul vechiu
și combatînd acțiunea de purificare a
administrațiunii prin comisarul guver-
nial Kaffka. Kossuthistul Szimay Gyula,
din punctul seu de vedere, a susținut
chiar contrarul, că adevărat guvernul nu e
destul de energie ca să pună odată pen-
tru todeauna capăt sistemului corupt
înghebat de Tisza și ridicat la culme de
Bánffy.

Contele Zichy János, președintele
partidului popular, cu multă vervă a
combatut guvernul, reproșându-i, că si-
stemul vechiu încă și astăzi e în vi-
goare, o nouă direcțiune, pe nouă baze,
ou oamenii compromiși din trecut, nu
se poate inaugura; aceasta s'a dovedit
prin vorbirea de Anul-Nou a lui Falk. A
pretins, că ministrul-preșident se pro-
nunțe în detalii asupra reformei admi-
nistrative, care pretinde cea mai mare
urgență. Deputatul Pichler, vecinul in-
terpelant, a ridicat chestiunea edificării
noului teatru național, apărînd între-
prinderile tehnice din patrie. Széll, în
răspunsul seu, s'a nîsui a se spăla de

nepatriotism și a dat să se înțeleagă, că
toată acțiunea va fi lăsată pentru vre-
muri mai bune.

Ședința din 16 Ian. st. n.

Contele Benyovszky Sándor a în-
ceput discuțiunea, vorbind despre așe-
zarea banilor orfanilor la însoțirea
centrală de credit și urgitînd reforma
serviciului sanitar — Holló Lajos, în-
tr'un lung discurs a pledat pentru re-
forma parlamentară, susținînd, că în
actuala sa compunere nu reprezintă în-
treagă națiunea. Tot în sensul acesta a
vorbit și deputatul Mezössy Béla. A mai
vorbit Rakowszky, deasemenea contra
sistemului de până acum și pentru lă-
țirea dreptului electoral, îndeosebi accen-
tuînd descentralizarea alegerilor prin
comune ori cercurile notariale. E ade-
rent al votului secret.

Că e putred parlamentul, de mult
o tot spunem noi, că nu reprezintă țeara
întreagă, o știe toată lumea. O reformă
radicală se impune. Până-cînd parla-
mentul va fi o asociațiune de clii șovi-
niste maghiare, activitatea lui nu poate
să fie prielnică pentru întreagă masa
cetățenilor. Înțelege-va Széll această ne-
cesitate a vremii, nu știm. La tot ca-
sul, în veacul al XX-lea, o astfel de or-
ganizațiune parlamentară e cel puțin un
— anachronism.

Românii din Torontal și
partidul „liberal“ maghiar.

Am înainte câteva exemplare din
o foaie maghiară, cu numele „Torontál“.
În acest ziar jidano-maghiar vedé tipă-
rite numele a nu mai puțin de patru-
zeci Români, aleși ca membri în comi-
tetul partidului liberal din Torontal.

Cum? Se poate? Românii să între
în luptele viitoare electorale într'un șir
ou liberalii jidano-maghiari? Va să zică
asta ar însemna, după unii, noua direc-
țiune politică, activitatea pusă la cale
de unii?

Românii au partidul lor național.
Dacă intră în luptele electorale, vor în-
tra ca partid național român, dacă va
păstra atitudinea pasivă din trecut toți
Românii de omenie, aparțină ori-și-că-
rei grupări teritoriale, trebuie să respec-
teze ordinea și disciplina de partid, dacă
nu voese să devină complici la cea mai
infecată acțiune de exterminare, pornită
cu atîta vehemență din partea puter-
nicilor zilei. Tertium non datur. Vor avé
mare răspundere deci aceia dintre Ro-
mâni, cari între împrejurările atît de
încurcate, de astăzi, prin niște accente
răgușite de reclamă personală lucrează
în a seduce opinia publică română și a
o face să se abată dela ținuta sa deamă
de până acum.

Nu putem vesteji indestul astfel
de fapte, cari asemenea celui din To-
rontal, subminează prestigiul nostru na-
țional.

În lista Românilor deveniți membri
ai partidului liberal, dăm de nume de
preoți, învățători, ba chiar și personaje,
cari în trecut au jucat rol în politica
națională română. Ar trebui să-mi mîu
condeiul în fiară și venin, scriînd despre
niște oameni, cari uitîndu-și de demni-
tatea lor românească, fără nici un scrup-
pul, conduși numai de niște meschine
interese personale sau ambițioși de
oare-cari idei nepricepute, se alătură la
tabăra acelor a căror scop bine definit
este nimicirea totală a tot ce este ro-
mân, a căror mijloace de luptă sînt în-
trebuințarea forței nelegiuite, a intrige-
lor revoltătoare și batjocurirea celor mai
sfînte idealuri și tendențe preoizuite
de poporul român.

Poate, — și pentru noi ar fi o mîn-
găiere sufletească, — că numele Româ-
nilor au ajuns fără știrea lor în respec-
tivil ziar, poate, că ei nu au luat parte
la convectivele porecle liberale a Ji-
dano-Maghiarilor. Un lucru ne miră însă;
anume, fițiua respectivă e abonată ea

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ooră 12 bani
a treia-ooră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplădoi Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

Epistole nefrancate se efusă. — Manuscr pte nu se înapolază.

Numeri singuratici à 10 bani se vînd în Sibiu: la librăria „Ti-
pografie“, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada
Cisnădiei, 27. — În Aiba-Iulia: la librăria Weiss Bernat „la loter“

ofo de fiecare comună, și încă nu cu
prețul regulat de 24 cor. la an, ci cu
72 cor.; cum vine aceea, că respectivii
Români, cetîndu-și numele, nu au pro-
testat energic contra unei astfel de scăr-
boase volnicii? De ce nu au demonstrat
sîrbătorește contra nemernicilor, cari pe
ascuns îi prezintă ca trădători ai inter-
reselor proprii naționale? Cum se explică
faptul acesta, dlor Ghilezan, Borean, Dr.
Luca, Fizeșan, Petco et consortes? Sau
nu mai există simț de demnitate în Ro-
mânia din Torontal, de sufer, ca voința
și ținuta lor politică să fie regulată de
Evreii dela „Torontal“?

O lămurire se impune din partea
dlor din chestiune. Se impune mai ales
între împrejurările actuale, cînd mulți
dorese să pescuiască în turbure. Intere-
sele noastre naționale pretînd imperativ
precizarea ținutei tuturor Românilor,
câci manifestarea din proximele luni va
da timbrul, caracterul luptei noastre na-
ționale în viitor. Pripeala nu are loc.
Solidaritatea se impune. Aceia, cari rup
legăturile de solidaritate ou partidul
național și cu poporul român, vor pieri
de propria lor inanție spirituală.

(—r.)

La chestia —

„Maghiarilor gr.-cat.“

Diecesa Orăzii, Ianuarie 1901.

Cînd unei acțiuni îi lipsește fon-
dul moral, atunci acea acțiune mai cu-
rînd sau mai tîrziu trebuie să ducă la
faliment.

Că acțiunea Maghiarilor gr.-cat. pen-
tru canonisarea limbii maghiare nu di-
spune de acest fond frumos, e un lucru
cunoscut, nu doară, că încercarea unui
popor întru ridicarea limbii sale ma-
terne în limbă de altar ar fi un lucru
detestabil, sau că aspirația Maghiarilor
în așa direcție ar fi de înfruntat, ci che-
stia devine odioasă din acea simplă cauză,
că istoria n'a avut știre până aci de
Maghiari de rit grecesc. Ritul acesta a
fost suprimat în Ungaria de însuși pri-
mul rege Sf. Stefan. Acțiunea înscenată
în cauza limbii liturgice n'a fost recla-
mată nici-cînd de necesități reale reli-
gioase, ci mai mult din motive politice,
cari culminează în tendența de a clădi
statul unitar maghiar prin mijlocirea
limbii altarului.

E și bănuitor, că frîntura unui po-
por, ce e pe calea apunerii, se anga-
jează la un rol, ce din firea lucrului nu-i
compete.

Încercările de a traduce în limba
maghiară, părți din cărțile rituali ale
Rutenilor, recade pe timpul de renaștere
a literaturii maghiare, fără-ou aceste încê-
cări se producă valuri mai estîpse până
la anii 1868. În acești ani Maghiarii au
devenit stăpîniți situației, și șansele de a
clădi din Ungaria poliglotă un stat uni-
tar maghiar devin mai plausible, atunci
s'a zemislit în Unguri ideea de-a ridica
în Hajdu-Dorog o episcopie maghiară
de rit grecesc.

Dorog-ul, în care până aci au fost
doi parochi, unul român și altul rutean,
și în a cărui biserică cântau în o strană
românește, în oeealtă în limba ruteană
— a devenit centrul mișcărilor. Dar'
după-ou aceste mișcări au fost for-
țate și n'au corăpsuns necesităților reale,
poporul rutean a rămas cu totul indi-
ferent față de ele. Declarațiunile de ade-
rențe în cauza limbii liturgice a cătorva
parochii rutene, sînt de puțină valoare,
câci în acele parochii unde poporul nu
a fost luminat în cauză, s'au declarat con-
trari introducerii limbii maghiare în bi-
serică.

Cînd matadorii mișcărilor s'au con-
vins că pe această cale nu vor ajunge
la nici un rezultat, au început a colinda,
Dumnezeu știe în numele cător sute de
mii gr.-cat. maghiari ou reprezentațiuni
pe la primăte, guvern, dietă și pe la
Coroană.

Ministrul Trefort, ca să deé un co-
lorit oficios agitației, la anul 1873 apla-
cadează din fondul religionar 6000 cor.
pentru vicarul gr.-cat. maghiar din
H.-Dorog.

Din acești ani încep preoții ruteni
pe întrecute a introduce limba maghiară
în biserică; însă vine o zi fatală, cînd
principiile false, prin evoluțiunea lor se
manifestă în consecințele lor. „Parvuli
petierunt panem, sed non erat qui fran-
geret“. Poporul rutean s'a sîlbăticit

